וולדי קדשים בבית הבחירה קמ"ל דלא

קתני יכול אף ולד חמאת ותמורת אשם כן ת"ל רק למה לי קרא "הילכתא גמירי

לה ולד חמאת למיתה אזיל הכי נמי והרא

לאשם הוא דאתא 6-אשם גמי הילכתא גמירי לה כל שאילו בחטאת מתה באשם

רועה או אלא אי מהילכתא הוה אמינא

הילכתא ואי אקריביה לא ליחייב עליה

ולא כלום קמ"ל קרא דאי מקריב ליה קאים

עליה בעשה: ר"ע אומר אינו צריך הרי הוא

אומר אשם הוא בהוייתו יהא: למה לי קרא

גמרא גמירין לה כל שבחמאת מתה באשם

רועה הכי נמי וכי אתא קרא לדרב

ידאמר רב הונא אמר רב יאשם שניתק סדאמר י

לרעייה ושחמו לשם עולה כשר מעמא דניתק הא לא ניתק לא דאמר קרא הוא בהוייתו יהא אמר מר הלכה היא בנזיר ותו

ליכא והתניא יושאר חייבי קינין שבתורה

שהפרישו

זבחים ה: קיב. קטו: מנחות ד. פסחים עג., ג) [דברים יבן, ד) [שס], ה) [שס], ו) וויקרא הן, ו) וזבחים ב.ן, ד"ה אשם ותוס' שבועות יב. ד"ה אשם ותום׳ זבחים ה: לים מפס ומוס וכווס סד. ד"ה הג"ה ניתק ותוס' מנחות ד. ד"ה אשם שניתק וכו' באריכות ותום' תמורה ית. ד"ה ניתק],

הנהות הב"ח רש"י ד"ה אשם שניתק (ה) שהקדישו ושחטו ל והד"א עם ד"ה כשר: (ב) ד"ה לאמר מכא כו׳ תורת אשם עליו ופסול וכו׳ ואינו כליל כעולה דאע"ג דכשרים הו כל"ל והד"א עם ד"ה טעמא דניתק וכו' לשם עולה כדאמרן הילכך לא אינטריך כצ"ל ותיבות כל הני לישני נמחק: (ג) ד"ה ע"ל ניתק וכו' אשם הוא הוא קרב וכו' דלא כתיב כול:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גם' אלא אי מהלכתא אן גמי מנח חי המככחם וכור. נ"ב עיי ח"מו ב" חומי ד"ה וכי ח"מו ב" חומי ד"ה וכי חתל לחל רועה למלטריך. מלח דאלטריך. מלח דאלטריך כי"ב כשר לעולה מדאלעריך כי"ב לה"מ: ג] ד"ה ניתק כו' מדלח קאי להכי. נ"ב ע" א"מ: ד] בא"ד דבפ"ק דשבועות דף יב קאמר גזירה לאחר יפרה אנו לפני כפרה חטו נפני כפרה ובפסחים פ' אלו דברים קאמר א"ה כל"ל א"מ: קטמת טים פני טים מית. ה] בא"ר וחני במילתיה דר"ה שחטו לשם עולה כשר דגרסינן כל"ל: ו] בא"ד הא מהלכתא ה"ה עקירה נמי כשר ולמ"ד לעולה זו ד"ה אמר מר הלכה היא בנזיר וכו' וה"ג. מי' וה"ג נמחה. ונ"ב הנה"ה כל"ל. בקלפי וכו׳ ואין מוסיף. מי׳ מוסיף בתרא נמחק.

הגהות התוספות 1. ל"ל נמסר לרועה. 2. תיבת סתם נראה מיותר ועי׳ בתוס׳ שאח״ו. 3. ל״ל הו"א. 4. ל"ל ובין. 5. תיבת אותו נמחק. 6. צ"ל איתא מוסיף כו'. 7. צ"ל ואין מוסיף ומביא חובתו מדמי עולמו. 8. נ"ל לקרבנות טומאמו.

קמ"ל. ועשית עולותיךי דשרו להו לעולה שושלמים: אלא אי מהלכחת. ולא קמ"ל מקרא ה"א הילכתא דלמיתה אולה ולד חטאת הוא קרב ואין תמורתו קריבה הא ל"ל קרא. וא"מ לישני ליה ואשם רועה שאבל שאי אקריביה לא ליחייב עלה: קמ"ל קרא. דכחיב

רקף ואין רק אלא למעט דהני הוא דמפרש בהו קרא ועשית עולותיך מקריב אתה ולדותיהן ותמורותיהם דו אבל ולד חטאת ותמורת אשם הואי מקריב להו קאי עלייהו בעשה דלאו הבא מכלל עשה עשה: אשם שניתק לרעייה. כגון תמורת אשם או שעברה שנתו או שנתכפרו בעליו או שמתו וניתק לרעייה שינא וירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה (ה) יו שהקדיש ושחטו לשם עולה: כשר. הואיל וסופו לכשיפול בו מום הוא נמכר ומביאין בדמיו עולח נדבה. וקמ"ל טעמא דניתק הא לא ניתק שאף שלא שחטו לשם עולה אלא ששחטו סתם אינו כשר: דאמר קרא הואי בהוייתו יהת. דכל זמן שלה ניתק תורת השם (כ) מעליו פסול: ע"ה השם שניתק. כגוז שהפרישו ואבד והפריש אחר מחתיו ואחר כך שונמלא ובא גזבר ואמר ינתק זה לרעייה ועבר ושחטו לשם עולה כשר לזרוק דמו לשם

עולה ולעשותו כליל כעולה אפילו לכתחילה משום דזה זכר וקדשי קדשים וזה זכר וקדשי קדשים דבאשם ועולה ליכא נקבה אבל שאר קדשי קדשים ששחטן לשם עולה אסור לזרוק דמן לשם עולה ואינן כליל כעולה דכשרין הן כי שחטן לשם עולה אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה" אבל אין יוצאין מתורתן הראשונה אלא בחזקתן קיימו: טעמא דניתק הא לא ניתק. לא שרי לזרוק דמו ולעשותו כליל כעולה דאמר קרא הוא בהוייתו יהא אבל גבי שאר זבחים דלעולם אסור לעשותן יו עולה שאע"פ ששחטן לשם עולה פואסור לשנות ולורוק דמן לשם עולה כדאמר במסכת זבחים (דף ב.) כל הני לישני [וליזול] הילכך לא אינטריך למיכתב לזהוא בהוייתו יהא: ע"א ניחק ושחטו לשם עולה כשר. לזרוק דמו לשם עולה אבל לא ניתק פסול משום דלשם אשם לא מצי זריק ליה שהרי נתכפרו בעליו ולשם עולה לא דאמר קרא הוא בהוייתו יהא דכשם שקודם שנתכפרו אם שחטו לשם עולה אינו אלא לשם אשם הכי נמי כי נתכפרו הואיל ולא ניתק אכתי הוי בחזקת אשם ואינו זורק לשם עולה ולשם אשם נמי לא דהא נתכפרו אלא הדם ישפך והבשר ישרף אבל שאר קדשים כגון פסח שזקוק לרעייה אפילו לא ניתק מפסח לשם שלמים כשר לזרוק דמו לשם שלמים ולהקטירו לשם שלמים. ישואי קשיא לר"ע נמי איכא למימר אי מהילכתא ה"א כו' דנימא נמי אשם הוא (נו שקרב ואין תמורתו קריבה שולאו הבא מכלל עשה עשה שלר"ע ליכא למימר הכי דבשלמא לת"ק דקא יליף מועשית עולותיך דהא כתיב עשה בקרא ועשית להכי איכא למשמע פו דקאי עליה בעשה אבל לר"ע ליכא למימר הכי דהא לא כתיב עשה בקרא ולא כתיב הוא קרב בקרא אלא הוא לחודא: אמר מר הלכה היא בנויר. דאע"פ שדמי מטאת מעורבים בהן יפלו לנדבה: ותו ליכא. אלא בנזיר והאיכא הא דתניא: טושאר חייבי קינין שבחורה. שהן בעולה ויורד:

שהפרישו כדמוכח בפ"ק דשבועות (שם) דקאמר גזירה לאחר כפרה אטו לפני כפרה ובפסחים פ' אלו דברים (דף עג: ושם.) איכא למ"ד דרב הונא בעי עקירה וחני במילחיה דרב הוא שחטו לשם עולה כשר דו וגרסיטן מ"ט ולדידיה הכי פירושו מ"ט בעי עקירה שלריך שישחטנו לשם עולה בפירוש והלא סוף סוף עומד דמיו לעולה כשיסתאב אמר קרא הוא בהוייתו יהא הוויית אשם עד שיעקרנו בפירוש לשם עולה הא מהלכתא ה״ה״ בלא עקירה נמי כשר לעולה יו ואיכא למ״ד התם בפסחים דרב הונא לא בעי עקירה וחנא במילחיה דרב הוגא שחטו סתם כשר לעולה ולדידיה נמי גרסינן מ"ט והכי פירושא מ"ט לא בעי עקירה הואיל והיה שם אשם עליו דאי משום הילכתא דנישנית [דקרב] עולה אימא דווקא ע"י עקירה ומשני (הוא) דאמר קרא הוא בהוייתו יהא שיהא לאחר כפרה עומד לעולה (והיה) אף לפני עקירה כמו שעתיד להיות כשיקאה שקינים ומשפי קיהות) דמתר קדם החל בהריעו יהח שיהם לתחי כפנים שומד כפונים (נוסיה) מף כפני עקינים כמו שפתיד בהיית היינו עולה יהיה בלא שום עקירה בין⁴ למר בין למר ניתוק לרעייה לא בעי אלא מדרבנן בעלמא כדפרשינן™: אכור מד הדבה היא בגזיר. פירוש דסתומים יפלו לנדבה: ותו ליכא והתניא ושאר חייבי קינין שבחורה. כגון מצורע שמביא לעהרתו חטאת העוף ועולת העוף אם דל הוא והפריש מעות לקינו בעודו דל והעשיר: [רצה] בכולן להביא חטאת בהמה יביא. והעולה יביא מביתו יו וה״ג ולריך לומר שבשעה שהפריש המעות תחילה אמר הרי אלו ללרעתו והיה בידו להביא בכולן פרידה אחת של חטאת או של עולה ולכן כשהעשיר יביא בהן בכולן נמי אומו≥ חטאת בהמה או עולת בהמה כדפ״ל אבל אמר לקרבנות לרעתו בשעת הפרשה מיד חל מקלת דמיו לחטאת ומקלת לעולה ולכשיעשיר לא יוכל להביא מכולן חטאת בהמה או עולת בהמה דלא אמרינן מפני שראוי להביא בכולן שלמים אלא היכא דאמר למירותו אבל אמר אלו לקרבנות נזירות אין בידו להביא בכולן שלמים ובפ׳ טרף בקלפי (יומא דף מא.) מוסיף אומביא חובתו מדמי חטאתו ואין מוסיף? השעולתו משמע דאין יכול להביא מכולן חטאת מיירי דאמר [לקרבנות] לרעתו? א"ינ שהפריש מקצמ לחטאת ומקצת לעולה. ע"כ הגה"ה:

ואי מקרא ה"א לא יקריבה חטאת ואשם אבל יקריבה עולה ושלמים א**כל וולדי קדשים.** יעלו לבית הבחירה וימותו כדכתיב[©] תשא ובאת: אם ירלה קמ"ל הילכתא חטאת מתה ותמורת אשם קריבה עולה דוקא: רבי עקיבא אומר אין צריך הרי הוא אומר אשם הוא

דאינטריך קרא למיקם עליה בעשה כדשני לעיל לרבי ישמעאל וי"ל דהוא לא משמע עשה [כ"כ] כמו רק דהוי מיעוטא וא״ת ומאי קאמר ר״ע לר׳ ישמעאל אינו לריך הא אינטריך שפיר קרא דר' ישמעאל לעשה דלא משמע מהוא ול"ל דר"ע מיטעא קטעי במילתיה דר׳ ישמעאל דס״ד דלית ליה לר׳ ישמעאל הילכתא דחמש חטאות ולא מייתי ר' ישמעאל קרא דרק ללמד אעשה אלא אמיעוטא שאינו קרב ומש״ה [אמר] אינו לריך הרי הוא ואומר וכו׳ן דמשמע שפיר מיעוטא דאינו קרב וא״ת ואכתי מאי קא"ל ר"ע אינו לריך [הא] ר"ע גופיה לא דריש הוא להאי דרשא אלא לכדרב הונא אמר רב ס"ל א״כ גם לר׳ ישמעאל אינטריך ליה לכדרב הונא ומאי קא"ל ר"ע דאינו לריך רק הא לריך וצריך כיון דהוא אתא לדרשא אחרינא כדרב הונא וי"ל דלמאי דפרישית אתי שפיר דר"ע טעה בדברי ר' ישמעאל וסבר דלית

ליה הילכתא דחמש חטאות ולא אייתי קרא דרק אלא למעוטי מהקרבה ולה"ק ולדידך דלית לך ההלכה ומלרכת רק לומר דלא קרב אינו לריך רק דשפיר מלי למידרש מהוא באשם גופיה בשלמא לדידי דאית לי הילכתא בחמש חטאות מתוח ובאשם לא לריכא לי הרא דהוא למעוטי אשם מהקרבה דנפקא ליה מהילכתא דלא קרב אשם ודרשינן הוא לכדרב הונא וכי אתא קרא דרק לעשה אלא לדידך דלית לך הילכתא אלא דרשא מקרא דרק לאיסור הקרבה אינו לריך לרק דטוב שתדרוש משפט תמורת אשם מהוא הכתוב באשם גופיה יותר משתדרוש לכדרב הונה: ובי אתא קרא לאשם שניתק לרעייה. דקי"ל חטאת שמתו בעליה נתכפרו בעליה עברה שנתה תמות וכל שבחטאת מתה באשם רועה והיינו ניתק לרעייה שנמסר לרועה כגון אשם [שנאבד] ונתכפרו בעליו באחר ואחרי כן נמצאי רועה ב] דאינטריך שירעה עד שיסתאב ויביא בדמיו עולה [וקאמר] רב בונא דאם אחר שנתקו ונתנו למרעה הבהמות לקחו ושחטו [סתם]2 כשר והוי עולה כיון שלבסוף דמיו היו נופלין לעולה: ביתוק אין לא ניתק לא דאמר קרא הוא בהוייתו יהא. והוייתו אשם ופסול פירוש מהוא משמע בן מדלא קאי להכי אתא הוא לאשמועינן דבעי ניתוק וקשה להאי גירסא דלמה לי קרא דהוא הא הילכתא הוא דכל שבחטאת מתה דהיינו נתכפרו בעליה באשם רועה אלמא דבעי ניתוק ותו דבפ"ק דשבועות (דף יב.) ד] קאמר א"ה כי לא ניתק נמי ומשני גזירה לאחר כפרה אטו לפני כפרה אלמא דניתוק לא הוי אלא מדרבנן בעלמא והכא מפיק ליה מקרא דהוא ואהתם נמי קשה והא הלכה היא דבעי ניתוק ופי' ר"ת [דהילכתא] נישנית [כל שבחטאת מתה] באשם עולה בלא שום ניתוק והא דקאמר הש"ם באשם רועה משום דגזרו רבנן דבעי [רעייה] משום גזירה דלאחר כפרה אטו לפני כפרה והכא אומר ר"ת דלא גרסינן ניתק אין לא ניתק לא דודאי לא מקרא הוא דבעי ניתוק אלא רבנן גזרו דבעי ניתוק לרעייה

לג א מיי׳ פ״ד מהל׳ פסולי מוקדשין הל׳ א ופ״ד מהל׳ תמורה :כל״ב מיי' פ"ד מהל' מוקדשין הלי"ד: פסולי המייני. לה ג מייי שם הלט"ו: לו ד מיי שם פ"ה

:המיים:

נוסחת הריב"ן

אז (ושלמים) ליתא בכ"י: ב] (אבל) לימא בכ"י: ג] ואי: ד] ולא ולד: ה] ואי: ו] שהקדים: ז] (אף) ליתא בכ"י: א] תורת אשם פסול עליו. גליון ע"א: ט] ואח"כ בא גובר: יז לשם עולה: כן כדאמר כל הני לישני וכו׳ כל״ל והשאר ליתא: לז למכתב בהו: מז גליוו ואי קשיא: גן אשם הוא הוא קרב: סן דלאו: ען ומשני לר"ע כו':פן מדת"ק:לן וכן

מוסף רש"י

באשם רועה. על שיומס באסם רדבוו. פד פדות וימכר ויפלו דמיו לקין המזבח עולה בשר לשם ועורה לכהנים. זה מדרש וכתמורה (ב״ק קיי). אשם שניתק לרעיה. שמתו בעליו או נתכפרו באחר, וחטאת ואשם אינן באין נדבה. ומשנתכפרו באחר אין תקנה לזה, וגבי חטאת הילכתא גמירי לה דמתה, ובאשם גמירי הלכתא כל שבחטאת מתה באשם רועה, ואם ניתקו מעליו והשליכו לאפר לרעות שיסתאב ויפלו דמיהם נופלים לנדבה. ומה היא נדבה, ששה שופרות היו במקדש וכתוב עליהן נדבה ושם היו נותנין כל מותר דמי חטאת ואשם ומביאין משם קין המובח עולות. בשר לשם ועורות לכהנים, שזהו מדרשו של הוידע הכהן במס' תמורה (כג:) חה לא המתין עד שחטו סתם, כשר לעולת קין המזכח הואיל וסוף סוף דמיו לכך היו עומדים (פסחים עג. וכעי"ז זבחים ה. ומנחות ד. ותמורה יח.).

פי' הרא"ש

למה לי קרא לחטאת ואשם למעוטי דאינן קרבין הא הלכתא גמירי לה דלמיתה אזלי: הלכתא גמירי לה כל שבחטאת מתה באשם רועה. תרעה עד שתסתאב ויביא בדמיה עולה אבל איהו גופא לא: אשם איווו גופא לא: אשם שניתק לרעיה שמסרו לרועה ואח״כ שחטו לשם עולה כשר. הלכה היא בנזיר כמו ל) אמר מר. ותו ליכא דמשמע דוקא בנזיר היא הלכה אבל לא בשאר כגוז זב וזבה ויולדת:

א) משמע דלפני רבינו לא היה הגירסא בגמ׳ אמר מר הלכה